

Kristian Rose Tronstad

Innvandring og integrering i Haram

NIBR

Norsk institutt for by- og regionforskning

Innvandring og integrering i Haram

Andre publikasjoner fra NIBR:

NIBR-rapport 2015:2	Introduksjonsprogram for flyktninger i norske kommuner
NIBR-rapport 2014:25	Innvandrere og sysselsetting i et regionalt perspektiv. En kunnskapsoppsummering
NIBR-rapport 2014:19	Komparativ analyse av introduksjonsprogram i Norge, Sverige og Danmark
NIBR-notat 2014:107	Bosetting og integrering av flyktninger i Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder

Rapportene koster fra kr 250,- til kr 350,- og kan bestilles fra NIBR:
Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf. 22 95 88 00
Faks 22 60 77 74

E-post til
nibr@nibr.no

Publikasjonene kan også skrives ut fra
www.nibr.no
Porto kommer i tillegg til de oppgitte prisene

Kristian Rose Tronstad

Innvandring og integrering i Haram

NIBR-rapport 2015:11

Tittel: Innvandring og integrering i Haram

Forfatter: Kristian Rose Tronstad

NIBR-rapport: 2015:11

ISSN: 1502-9794
ISBN: 978-82-8309-064-2 (trykt)

Prosjektnummer: 3411

Prosjektnavn: Haram MULTIRUR. The multi-ethnic rural community: Exclusion or inclusion of immigrants?

Oppdragsgiver: Haram Næring og Innovasjonsforum

Prosjektleder: Aadne Aasland

Referat: Formålet med denne rapporten har vært å analysere tre overordnede problemstillinger: Hvorfor flytter innvandrere og norske innflyttere til Haram? Hva kan forklare at folk blir boende eller eventuelt flytter fra kommunen? I hvilken grad er innvandrere og innflyttere integrert på ulike samfunnsarenaer i Haram? Analysen bygger på en intervjuundersøkelse gjennomført i Haram høsten 2014.

Sammendrag: Norsk og engelsk

Dato: Mai

Antall sider: 38

Pris: 250,-

Utgiver: Norsk institutt for by- og regionforskning
Gaustadalléen 21,
0349 OSLO
Telefon: (+47) 22 95 88 00
Telefaks: (+47) 22 60 77 74
E-post: nibr@nibr.no

Vår hjemmeside: <http://www.nibr.no>

Trykk: X-idé
Org. nr. NO 970205284 MVA
© NIBR 2015

Forord

Haram kommune har som mange andre norske kommuner hatt betydelig innvandring de siste årene. Hvorfor kommer innvandrere til Haram, og har de tenkt til å bli boende? Hvordan opplever de å bo i kommunen, og i hvilken grad er de tilknyttet lokalsamfunnet? Dette er de sentrale problemstillingene som belyses i denne rapporten. Rapporten er basert på analyse av registerdata og en intervjuundersøkelse blant innvandrere og folk i Haram uten innvandrerbakgrunn. Intervjuundersøkelsen er en del av et større prosjekt: *The multi-ethnic rural community: Exclusion or inclusion of immigrants?* (MULTIRUR), finansiert av Norges forskningsråd. Denne rapporten er skrevet på oppdrag fra Haram Næring og Innovasjonsforum. Hos NIBR har Aadne Aasland vært prosjektleder og kvalitetssikrer, Susanne Søholt har gitt nyttige innspill underveis i prosessen. Rapporten er skrevet av Kristian Rose Tronstad. Vi vil takke Therese Breen Brudevoll ved Haram Næring og Innovasjonsforum for et spennende oppdrag og for godt samarbeid.

Oslo, mai 2015

Geir Heierstad
Forskningsjef, NIBR

Innhold

Forord	1
Tabelloversikt.....	3
Figuroversikt	4
Sammendrag.....	5
Summary	7
1 Bakgrunn.....	9
1.1 Formål og problemstillinger	10
1.2 Hva har vi gjort?	10
2 Hva har vi funnet ut?	12
2.1 Hvorfor flyttet innvandrerne i Haram til Norge	13
2.2 Hvorfor flytte til Haram?	15
2.3 Should I stay or should I go?.....	17
2.4 Hvilke faktorer kan forklare at folk vil flytte?	19
2.5 Oppsummering av motiver for å flytte til og fra Haram	21
3 Integrering i lokalsamfunnet.....	23
3.1 Økonomisk integrasjon.....	24
3.2 Sosial integrasjon.....	26
3.3 Kulturell integrasjon	29
3.4 Oppsummering integrering i Haram.....	31
4 Trivsel og holdning til innvandrere.....	32
4.1 Holdning til innvandring og innvandrere	32
4.2 Trivsel i Haram.....	34
4.3 Oppsummering integrering og trivsel	35
Litteratur	36
Vedlegg.....	37

Tabelloversikt

Tabell 4.1	<i>Hvor fornøyd er du med...? (skala fra 1-5).</i>	
	<i>Gjennomsnittskår.</i>	34

Figuroversikt

Figur 2.1	<i>Befolkningsutvikling i Haram 2004-2014</i>	12
Figur 2.2	<i>Hvorfor innvandret du til Norge?</i>	14
Figur 2.3	<i>Tilknytning til Haram. Beboere uten innvandrerbakgrunn.</i> ..	14
Figur 2.4	<i>Hvorfor flyttet du til Haram?</i>	16
Figur 2.5	<i>Vil du flytte fra Haram?</i>	18
Figur 2.6	<i>Hvorfor vil du flytte fra Haram? I prosent av de som svarer at de regner med å flytte (flere svar mulig)</i>	19
Figur 2.7	<i>Vil du flytte fra Haram? Etter innvandringskategori, kjønn, alder og utdanning</i>	20
Figur 3.1	<i>Økonomisk integrasjon i Haram</i>	25
Figur 3.2	<i>Sosial integrasjon i Haram</i>	28
Figur 3.3	<i>Kulturell integrasjon i Haram</i>	30
Figur 4.1	<i>Holdning til ulike påstander om innvandring, fra svært negativ, negativ, nøytral, positiv, svært positiv</i>	33

Sammendrag

Kristian Rose Tronstad

Innvandring og integrering i Haram

NIBR-rapport 2015:11

Formålet med denne rapporten har vært å analysere tre overordnede problemstillinger: Hvorfor flytter innvandrere og norske innflyttere til Haram? Hva kan forklare at folk blir boende eller eventuelt flytter fra kommunen? I hvilken grad er innvandrere og innflyttere integrert på ulike samfunnsarenaer i Haram?

Analysen viser at den hyppigste årsaken til at innvandrere flyttet til Haram er relatert til arbeid. Blant norske innflyttere eller tilbakeflyttere er eksisterende familiebånd og jobbmuligheter de hyppigste flyttemotivene. For denne gruppen er tilgang på bolig, natur og friluftsmuligheter også viktige faktorer. For innvandrere bosatt i Haram er bolig, sted/miljø, natur og familie underordnet muligheten til å få arbeid.

Analysen viser videre at om lag hver tredje arbeidsinnvandrer regner med å flytte fra kommunen en gang i framtida. Blant norske innflyttere er det bare om lag én av ti som ser for seg at de vil flytte fra kommunen. Flyttestatistikken viser imidlertid at utflyttingen de senere år har vært lav blant innvandrere sammenlignet med bosatte uten innvandrerbakgrunn. Blant norske uten innvandrerbakgrunn er det mange unge som tenker å flytte fra Haram.. Dette må sees i sammenheng med at utdanningsmulighetene er begrenset i kommunen. For innvandrere er det jobbmuligheter andre steder som er det mest avgjørende for om de blir boende.

Analysen viser at arbeidsinnvandrere har betydelig høyere deltakelse i det lokale arbeidsmarkedet enn befolkningen ellers. For innvandrere som har kommet som flyktninger eller familieinnvandrere, er sysselsettingen lavere enn blant arbeidsinnvandrere og andre med norsk bakgrunn. Langt færre

innvandrere eier sin egen bolig, og det er flere som oppgir at de har dårlige levekår enn det vi finner i majoritetsbefolkningen. Innvandrere har lavere tilknytning til Haram og deltar i mye mindre grad i organisasjoner og organiserte aktiviteter. Når det gjelder norskkunnskaper, oppgir om lag hver fjerde arbeidsinnvandrer at disse er dårlige eller svært dårlige.

Generelt er folks holdning til innvandring og innvandrere i Haram positive. Dette må tolkes i lys av den høye arbeidsinnvandringen de senere år og den høye deltakelsen denne gruppa har i det lokale arbeidsmarkedet. Holdningen til økt flyktninginnvandring er ganske delt. Omlag en tredjedel av befolkningen er sterkt mot, en tredjedel er positiv, mens den siste tredjedelen forholder seg nøytral til økt flyktninginnvandring.

Både innvandrere og andre som bor i Haram er jevnt over veldig tilfreds med nabolaget, boligen sin, jobbmulighetene og livet generelt.

Summary

Kristian Rose Tronstad

Innvandring og integrering i Haram

NIBR Report 2015:11

The purpose of this report has been to analyse three issues: why international migrants and Norwegians move to Haram municipality? What can explain that some of the people who move to Haram decide to stay and others move away from the municipality? To what extent are immigrants integrated economically, socially and culturally in Haram?

The analysis shows that the most frequent reason why immigrants moved to Haram is related to opportunities for work. Among Norwegian movers existing family ties and job opportunities are the most frequent reasons. For Norwegians moving to Haram access to housing, nature and outdoor activities are also important factors.

Further analysis shows that about every third labour migrant expect to move from the municipality sometimes in the future. Among Norwegian inhabitants only one out of ten reports that they will move from the municipality. However, the statistics show that emigration has so far been low among immigrants compared to Norwegians. Among Norwegians there are many young people who are expected to move from Haram. The possible explanation for this is that educational opportunities are limited in the municipality. For immigrants, job opportunity elsewhere is the most crucial reason for moving.

In general, people's attitude towards immigration and immigrants in Haram is positive. This must be interpreted in the light of the sharp increase in labour migration in recent years and the high participation of this group in the local labour market. The attitude to increased refugee immigration is ambiguous. About one-third of

the population is strongly against, one third is positive, while the last third part is does not have a very strong opinion to immigration of refugees. Both immigrants and others who live in Haram report that they are very pleased with the neighborhood, housing, job opportunities, and life in general.

1 Bakgrunn

De siste ti årene har omfanget og sammensetningen av innvandringen til Norge endret seg drastisk. Mens flyktning- og familieinnvandring dominerte innvandringen før årtusensskifte har arbeidsinnvandring overtatt som viktigste innvandringsgrunn for innvandrere etter EU-utvidelsen i 2004 og 2007. Denne utviklingen skyldes i hovedsak at Norge i motsetning til mange andre land i Europa har hatt stor etterspørsel etter arbeidskraft. Mange av innvandrerne som kommer til Norge slår seg ned i og rundt de største byene, men stadig flere innvandrere flytter til mindre sentrale kommuner. Befolkningsnedgangen som preget distriktene i flere tiår snudde i 2009 og flere distriktskommuner opplever nå befolkningsvekst som følge av innvandring. Sammenlignet med lokalbefolkningen er innvandrere sterkt overrepresentert i aldergruppen 25-45 år. Innvandringen bidrar dermed til økt arbeidstilbud og opprettholder etterspørselen etter offentlige tjenester som f.eks barnehager og skoler.

I løpet av de siste 10 årene har befolkningen i Haram økt fra om lag 8 800 til 9 150. Det innebærer en ganske beskjeden vekstøkning på om lag 350 personer eller 3,9 prosent i løpet av ti år. Innvandrernes andel av befolkning har imidlertid økt betydelig fra 2005 til 2015. I 2005 bodde det om lag 400 personer i Haram med innvandrerbakgrunn eller om lag 4,6 prosent av befolkningen. I 2015 er antallet mer enn tredoblet og per i dag utgjør innvandrere nær 1 400 eller 15 prosent av befolkningen i kommunen. Det bor innvandrere i Haram fra 61 ulike nasjonaliteter. De største gruppene er innvandrere fra Polen, Bosnia-Herzegovina, Tyskland, Litauen, Thailand, Sri Lanka, Romania og Filippinene.

Per i dag er Haram kommune en mangfoldig kommune med innbyggere fra hele verden. Befolkningsutviklingen de siste ti årene viser at uten innvandring ville kommunen opplevd befolkningsnedgang.

1.1 Formål og problemstillinger

Formålet med denne rapporten er å analysere hvordan innvandrere i Haram opplever å bo i kommunen. Hvilken tilknytning har innvandrere i Haram til lokalsamfunnet? Hvorfor flyttet de til Haram? Har de planer om å bli boende i kommunene eller planlegger de å flytte fra kommunen? Hva kjennetegner de som tenker å flytte fra kommunen fra de som tenker å bli boende? Hvordan skiller innvandrere i Haram seg fra andre innflyttere uten innvandrerbakgrunn?

Vi ønsker også å finne ut av hvordan ulike grupper av innvandrere og norske innflyttere er integrert i arbeidslivet og i lokalsamfunnet. For å besvare disse spørsmålene vil vi analysere hvilke faktorer som kan bidra til å forklare forskjeller mellom ulike grupper av innvandrere men også norske innflyttere. I hvilken grad kan alder, familiesituasjonen og livsfase forklare forskjeller i tilknytning og integrasjon i lokalsamfunnet? Vi vil også undersøke om tilknytning til arbeidsmarkedet, økonomi, utdanningsnivå og hvorvidt man opplever å få brukt sin kompetanse påvirker tilbøyeligheten til å bli boende og være integrert i Haram. Andre forhold som vi antar kan ha betydning, er boligforhold, sosial kontakt, vennskap og i hvilken grad man opplever å bli bra behandlet av majoritetsbefolkningen.

1.2 Hva har vi gjort?

Analysene i denne rapporten bygger på en intervjuundersøkelse gjennomført i oktober og november 2014. Respons Analyse gjennomførte selve datainnsamlingen på oppdrag fra Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR). I løpet av perioden ble det intervjuet 216 personer med innvandrerbakgrunn og 200 personer uten innvandrerbakgrunn. Til sammen 416 personer i Haram ble intervjuet i løpet av perioden.

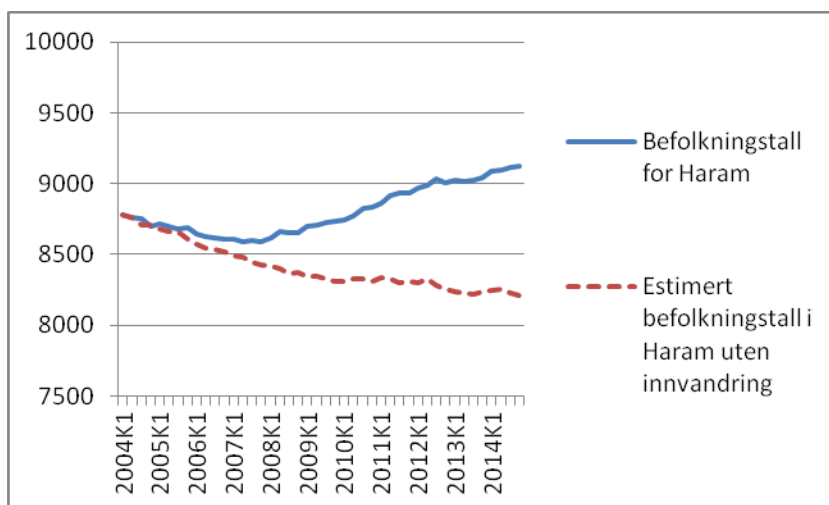
Alle intervjuene av personer uten innvandrerbakgrunn ble gjennomført på telefon, mens innvandrere kunne fylle ut et skjema i posten som de fikk tilsendt på norsk og engelsk, eller de kunne velge å fylle det ut på internett hvor de i tillegg til norsk og engelsk fikk mulighet til å fylle ut skjema på polsk, somalisk eller russisk. NIBR var tilgjengelig ved Haram bibliotek den 7. oktober og ved Voksenopplæringen i Haram den 8. oktober 2014 og bisto

interesserte med utfylling av skjema. Alle som ble trukket ut til å delta, fikk tilsendt et informasjonsbrev i forkant hvor formålet med undersøkelsen ble gjort rede for. Informasjonsbrev og spørreskjemaene finnes i vedlegg bakerst i denne rapporten.

2 Hva har vi funnet ut?

I løpet av de siste ti årene har folketallet i Haram økt fra omlag 8800 til 9150, det vil si en økning på om lag 350 personer eller nesten 4 prosent. Befolkningsveksten i en kommune skyldes i hovedsak tre faktorer: Fødeselsoverskudd (flere blir født enn det dør), nettoinnflytting (mer tilflytting enn utflytting) og nettoinnvandring (mer innvandring fra utlandet enn utvandring). Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det i Haram kommune i tiårsperioden 2004 til 2014 var et lite fødeselsoverskudd (125 personer), høy nettoinnvandring fra utlandet (916), men også høy netto innenlandsk fraflytting (-714)¹. Uten innvandring de siste 10 årene ville folketallet i Haram kommune vært betydelig lavere, og anslagsvis om lag 8 200 (jf. Figur 2.1).

Figur 2.1 *Befolkningsutvikling i Haram 2004-2014*

Kilde: SSB, befolkningstatistikk / NIBRs egne beregninger

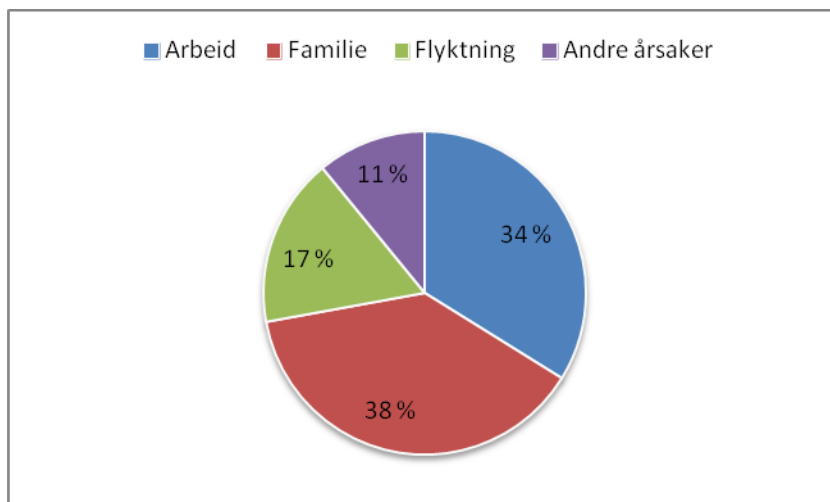
¹ Innvandrere har hatt netto innenlandsk tilflytting til Haram alle år unntatt i 2012. Fraflyttingen finner vi i hovedsak blant dem uten innvandrebakgrunn.

Statistikk fra SSB viser at det ved inngangen til 2015 bodde² om lag 1400 innvandrere og barn av innvandrere i Haram kommune. Disse har bakgrunn fra 61 ulike land. De største gruppene av innvandrere kommer fra Polen, Bosnia-Herzegovina, Tyskland, Litauen, Thailand, Sri Lanka, Romania og Filippinene. I løpet av de siste fem årene har stadig flere med bakgrunn fra disse landene bosatt seg, men økningen er klart størst blant innvandrere fra nye EU-land i Øst-Europa. Antallet polakker har doblet seg de siste fem årene og de er den klart største gruppen av bosatte innvandrere (ca. 440). Innvandringen fra Litauen og Romania har imidlertid skutt i været bare de siste årene. For fem år siden var det bare 30 bosatte med bakgrunn fra de to landene. I dag utgjør de til sammen 140 (10%) av de 1400 bosatte innvandrene.

2.1 Hvorfor flyttet innvandrerne i Haram til Norge

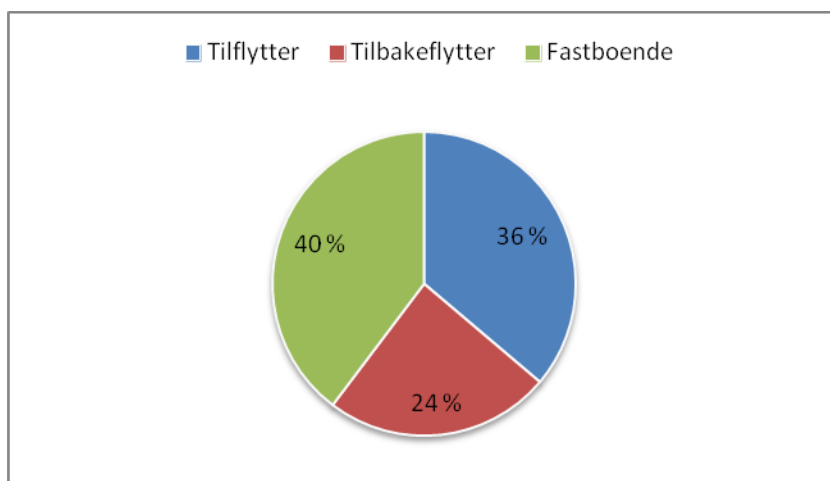
I spørreundersøkelsen svarte den største andelen, 38 prosent, at de er familieinnvandrere, en tredjedel (34%) at de er arbeidsinnvandrere, mens 17 prosent oppgir at de flyktninger. 11 prosent oppgir at det var andre grunner til at de innvadrer til Norge. Det er verdt å merke seg at familieinnvandrere er en sammensatt gruppe som kan bestå av familiegjenforente til flyktninger, medflyttende familie til arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere som har norsk partner. Det er en overvekt av kvinner blant familieinnvandrene, mens arbeidsinnvandrene og flyktningsgruppen domineres av menn.

² Asylsøkere og personer på kortidsopphold er ikke regnet som bosatt i Norge og er dermed ikke med i statistikken.

Figur 2.2 *Hvorfor innvandret du til Norge?*

Kilde: NIBR survey

I undersøkelsen blant bosatte i Haram uten innvandrerbakgrunn svarte 40 prosent at de hadde bodd i Haram hele sitt liv, mens 24 prosent hadde flyttet tilbake til Haram etter å ha bodd en periode (kort eller lang) utenfor kommunen. 36 prosent av majoritetsbefolkningen oppgav å ha flyttet til Haram fra en annen kommune.

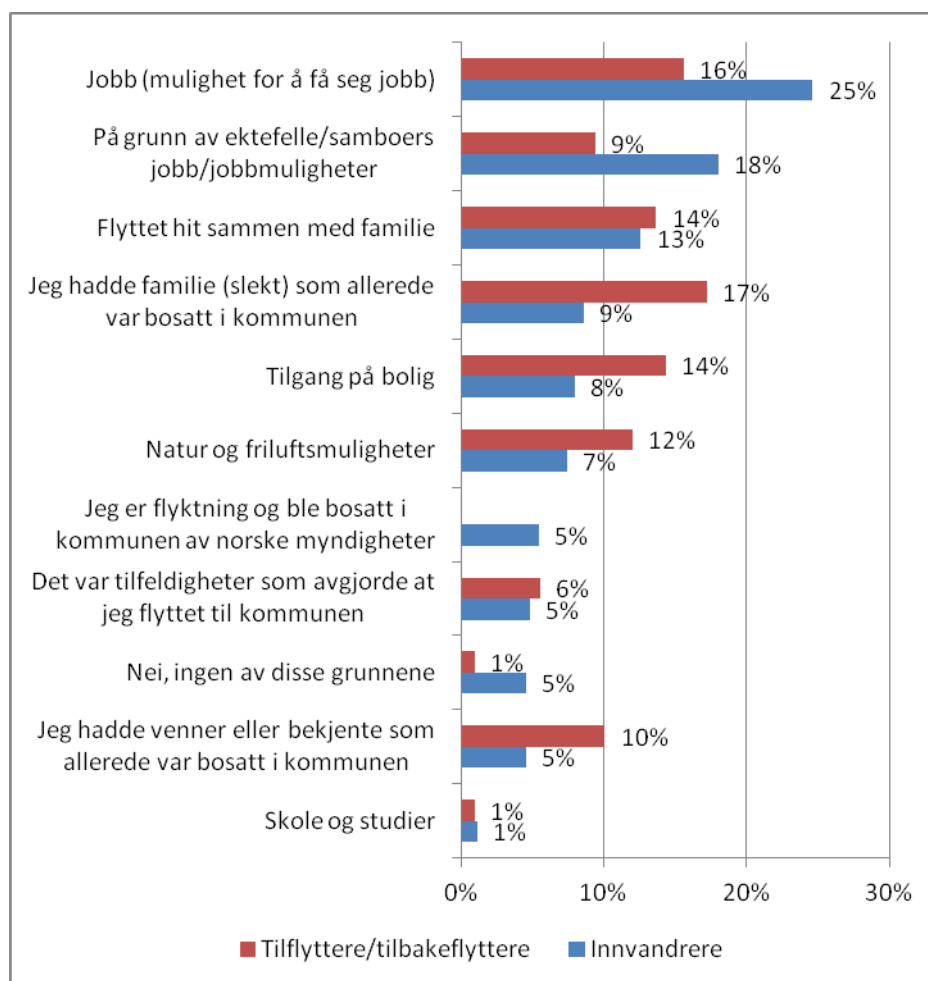
Figur 2.3 *Tilknytning til Haram. Beboere uten innvandrerbakgrunn.*

Kilde: NIBR survey

2.2 Hvorfor flytte til Haram?

Tidligere flyttemotivundersøkelser framhever gjerne fire hovedmotiver for flytting: arbeid, bolig, sted/miljø og familie. (Sørli, Aure og Langset 2012). I undersøkelsen i Haram ønsket vi å undersøke hvordan disse flyttemotivene fordelte seg mellom henholdsvis innvandrere og norske innflyttere og tilbakflyttere.

Alle som ikke hadde bodd hele livet sitt i Haram, ble spurt i intervjuundersøkelsen hvorfor de hadde flyttet til Haram. Siden flyttemotiver som nevnt ovenfor kan være sammensatte, var det mulig å oppgi flere årsaker. Figur 2.4 viser fordelingen av flyttemotiver mellom innvandrere og innflyttere/tilbakevendere med norsk bakgrunn. Den hyppigste årsaken til at innvandrere flyttet til Haram, er arbeid (25 prosent), eller på grunn av partners jobbmuligheter (18 prosent).

Figur 2.4 *Hvorfor flyttet du til Haram?*

Blant norske innflyttere eller tilbakeflyttere er eksisterende familieband (17 prosent) og jobbmuligheter (16 prosent) de hyppigste flyttemotivene. For denne gruppen er tilgang på bolig, natur og friluftsmuligheter også viktige faktorer. For innvandrere bosatt i Haram er bolig, sted/miljø, natur og familie underordnet muligheten til å få arbeid. For de med norsk bakgrunn synes flyttemotivene mer sammensatte. Mange med norsk bakgrunn har allerede tilknytning til Haram ved at de har flyttet ut og kommet tilbake, eller at de har flyttet til kommunen fra en nabokommune. En mulig forklaring på forskjellene mellom innvandrere og andre innflyttere kan være alder og livsfase. Innvandrere er

gjennomgående yngre enn de norske som deltar i undersøkelsen, og tidligere analyser viser at arbeidsmotivet ofte er mer framtrede hos yngre enn hos eldre. Siden mange av de norske tilflytterne har bodd lenge i Haram (gjennomsnitt ca. 30 år) er det mulig at motivene om arbeid var mer framtrede i forbindelse med flyttingen og at motiver knyttet til arbeid synker over tid og erstattes av familie, steds- og boligmotiver. Tidligere analyser viser også at når det er relativt lett å få arbeid, så er det lett å velge bort dette som bestemmende for at man flytter (eller blir boende). Mange av innvandrerne i Haram er arbeidsinnvandrere, og det er ikke overraskende at det er innvandringsgrunnene også gjenspeiles i motiver for å velge nettopp Haram. Det er langt flere av kvinnene med innvandrerbakgrunn (37 prosent mot 17 prosent) som oppgir ektefelles/partners jobbmuligheter som flyttemotiv enn

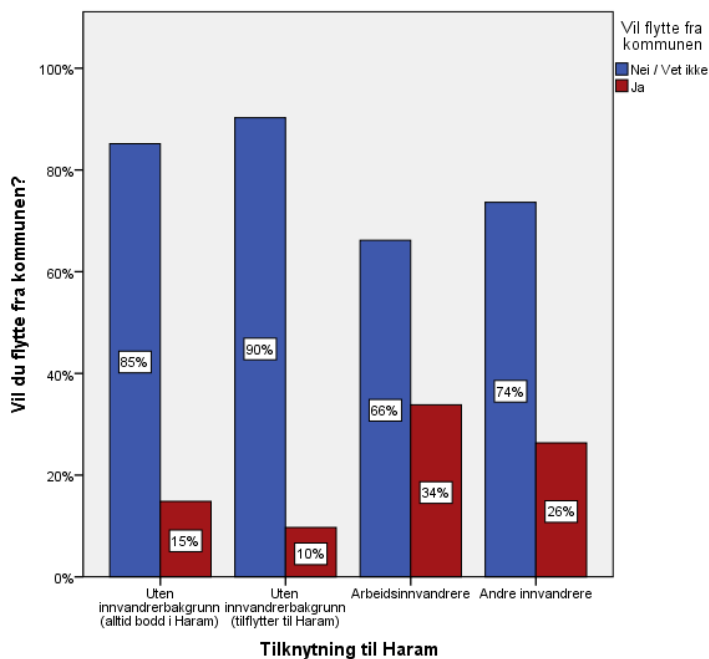
2.3 Should I stay or should I go?

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at innvandringen fra utlandet til norske kommuner de senere år har vært høy. Men ikke alle innvandrerne som bosetter seg rundt om i landet, blir boende, og den innenlandske flyttingen øker. I Haram viser vedleggstabell 2 at den innenlandske flyttingen slår negativt ut i perioden 2008-2014. Det var om lag 300 flere som flyttet fra kommunen enn som flyttet inn i denne perioden. For innvandrere var det nettoinnflytting til Haram i alle årene unntatt 2013, mens for den øvrige befolkningen var det netto fraflytting i alle årene og spesielt i 2008, 2009 og 2012.

I NIBRs intervjuundersøkelse spurte vi både innvandrere og nordmenn uten innvandrerbakgrunn i Haram om de hadde planer om å flytte fra kommunen. Blant dem uten innvandrerbakgrunn var det 87 prosent som sa at de ikke ville flytte fra kommunen (eller som ikke hadde noen formening om det). Tilsvarende var det 71 prosent av innvandrerne som sa at de ikke kom til å flytte. Figur 2.5 viser at arbeidsinnvandrerne synes å være noe mindre bofaste enn andre innvandrere, med henholdsvis 34 og 26 prosent som ser for seg at de vil flytte fra Haram. Mange arbeidsinnvandrere har bodd ganske kort tid i kommunen og har kommet for å jobbe. Det innebærer at de i større grad enn andre innvandrere er enslige og fleksible med hensyn til å flytte. Blant majoritetsbefolkningen er det noen flere av dem som alltid har

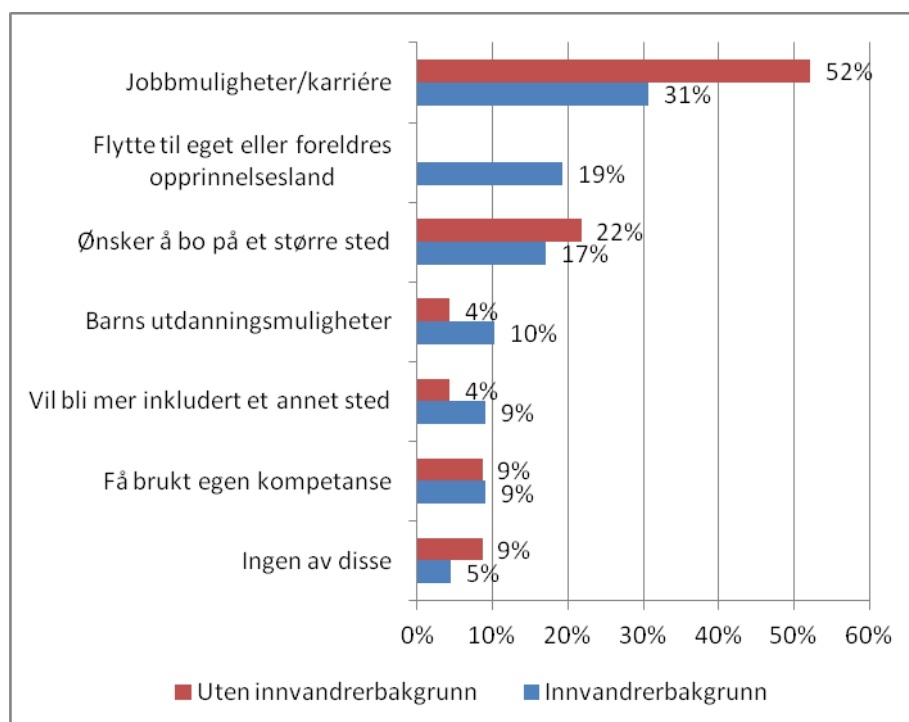
bodd i kommunen (15 prosent), som tenker å flytte enn i gruppen av innflyttere og tilbakeflyttere (10 prosent). Dette skyldes i all hovedsak at det er flere yngre blant dem som alltid har bodd i Haram, og ikke uventet er det blant de unge flere som regner med å flytte fra kommunen en gang.

Figur 2.5 *Vil du flytte fra Haram?*

Blant de som svarte at de tenkte at de kunne komme til å flytte fra Haram, fulgte vi opp med spørsmål om hva som ville være de viktigste grunnene til å flytte. Både blant innvandrere og dem uten innvandrerbakgrunn er jobb og karriere viktigste årsaken til at de eventuelt vil flytte fra kommunen. Ca. 20 prosent av de som vil flytte, oppgir det å bo på et større sted enn Haram som en mulig flytteårsak. Blant innvandrerne som er interessert i å flytte, sier 19 prosent at de vil flytte tilbake til opprinnelseslandet og 10 prosent at de vil flytte på grunn av barnas utdanningsmuligheter. Blant innvandrerne er det også 9 prosent som antar at de vil bli mer inkludert andre steder mot 4 prosent blant majoritetsbefolkningen.

Figur 2.6 *Hvorfor vil du flytte fra Haram? I prosent av de som svarer at de regner med å flytte (flere svar mulig).*

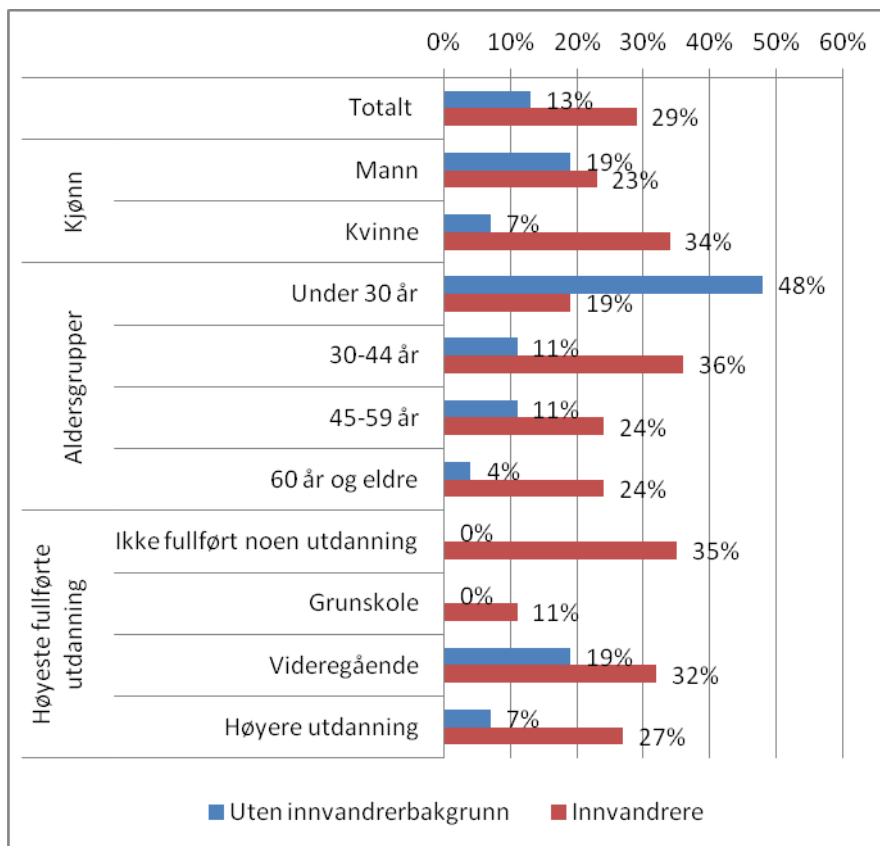

2.4 Hvilke faktorer kan forklare at folk vil flytte?

Motivene for å eventuelt flytte fra Haram knytter seg altså i første rekke til jobbmuligheter, men også et ønske om å bo på et større sted, få brukt kompetansen sin og for innvandrere også et ønske om å flytte hjem til opprinnelseslandet (jf. Figur 2.6). I denne delen av rapporten vil vi analysere om de som ser for seg å flytte fra kommunen har kjennetegn som skiller seg fra de som tenker å bli boende i Haram. Det er verdt å merke seg at det er ganske få, henholdsvis 13 i majoritetsbefolkningen og 29 prosent blant innvandrerne, som svarer at de ser for at de kommer til å flytte (jf. Figur 2.7). Det betyr at det er begrenset hvor detaljerte

nedbrytninger en kan gjøre før det blir veldig små tall og dermed svært usikre estimat.

Figur 2.7 *Vil du flytte fra Haram? Etter innvandringskategori, kjønn, alder og utdanning*

Figur 2.7 viser at det er kjønnsforskjeller mellom innvandrere og norske uten innvandrerbakgrunn. Blant dem uten innvandrerbakgrunn synes menn å være noe mer interessert i å flytte fra Haram enn kvinner, mens blant innvandrere er situasjonen motsatt. Her er kvinnene mer tilbøyelige til å ville flytte. Blant de yngste (under 30 år) uten innvandrerbakgrunn finner vi at flytteviljen er størst – og dette er den eneste kategorien der tilbøyeligheten til å ville flytte er høyere blant majoritetsbefolkningen enn blant innvandrerne. Blant unge uten innvandrerbakgrunn sier halvparten at de vil flytte fra Haram. Tatt

i betraktning at mulighetene for å ta utdanning på høyskole- eller universitetsnivå er ganske begrenset når man er bosatt i Haram er ikke dette funnet veldig overraskende. Blant de eldste i majoritetsbefolkningen er det derimot veldig få som sier at de vil flytte. Blant innvandrere er små forskjeller mellom de ulike aldergruppene med hensyn til ønske om å flytte fra kommunen. Blant dem mellom 30-44 år oppgir om lag 1/3 at de ønsker å flytte, mens andelen er noe lavere i de øvrige aldersgruppene.

Ser vi nærmere på innvandrerne i undersøkelsen, finner vi at de som bor sammen med foreldre, er mest tilbøyelige til å ville flytte fra kommunen. Innvandrere som i liten grad opplever å få brukt kompetansen sin i jobben, svarer også hyppigere at de vil flytte enn de som opplever å få brukt kompetansen sin. Innvandrere som oppgir å ha svak tilknytning til nabolaget og til bygda/kommunen svarer i lang større grad at de vil flytte enn de som oppgir at de har sterk eller nokså sterk tilknytning. Innvandrere som har én eller flere norske venner i Haram, oppgir i mindre grad enn de uten norske venner at de vil flytte. Blant dem som oppgir at de har dårlige levekår, dvs. oppgir at har problemer med å betale for mat, hus og aktiviteter er det svært få som rapporterer at de kommer til å flytte fra kommunen. Hvorvidt de snakker godt eller dårlig norsk, og om de er i jobb eller ikke, om de eier eller leier boligen ser ikke ut til å påvirke innstillingen til å bli boende eller flytte fra kommunen. Hvorvidt innvandrerne er med i en organisasjon (idrettslag, fagforening, religiøs organisasjon eller innvandrersorganisasjon), ser heller ikke ut til å være av betydning for om de ønsker å flytte.

2.5 Oppsummering av motiver for å flytte til og fra Haram

Analysen viser at den hyppigste årsaken til at innvandrere flyttet til Haram er relatert til arbeid. Blant norske innflyttere eller tilbakeflyttere er eksisterende familieband og jobbmuligheter de hyppigste flyttemotivene. For denne gruppen er tilgang på bolig, natur og friluftsmuligheter også viktige faktorer. For innvandrere bosatt i Haram er bolig, sted/miljø, natur og familie underordnet muligheten til å få arbeid.

Analysen viser videre at om lag hver tredje arbeidsinnvandrere regner med å flytte fra kommunen en gang i framtida. Blant norske innflyttere er det bare om lag én av ti som ser for seg at de vil flytte fra kommunen. Flyttestatistikken viser imidlertid at utflyttingen de senere år har vært lav blant innvandrere sammenlignet med bosatte uten innvandrerbakgrunn. Blant norske uten innvandrerbakgrunn er det mange unge som tenker å flytte fra Haram.. Dette må sees i sammenheng med at utdanningsmulighetene er begrenset i kommunen. For innvandrere er det jobbmuligheter andre steder som er det mest avgjørende for om folk blir boende.

3 Integrering i lokalsamfunnet

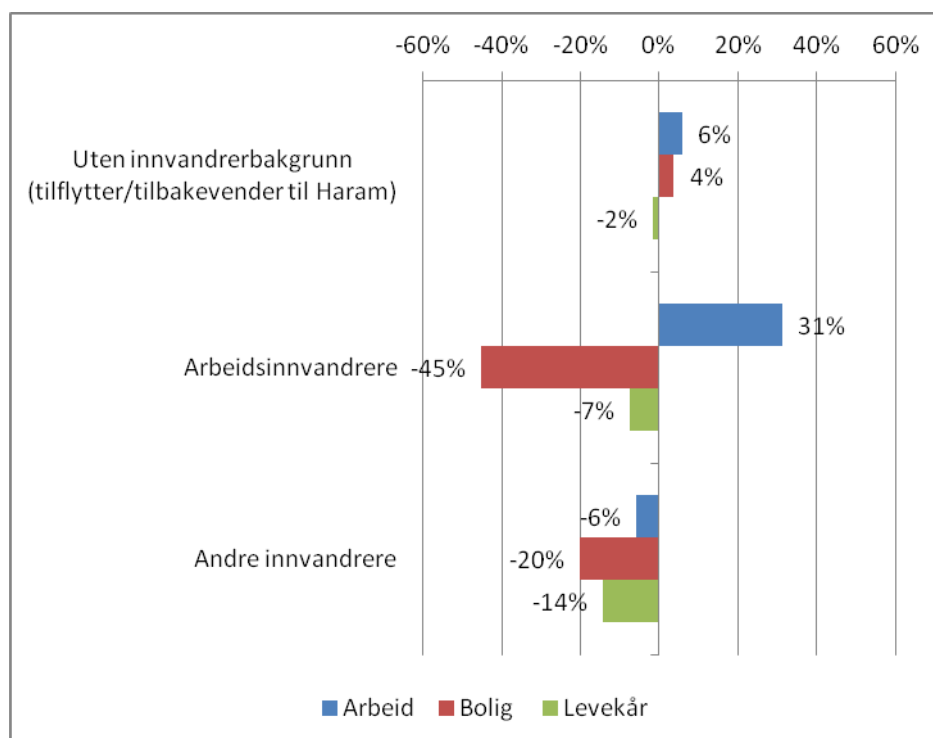
Med økende innvandring av folk fra utlandet følger gjerne spørsmålet om integrering. Blir innvandrere en del av samfunnet, eller lever de parallelle liv ved siden av majoritetsbefolkningen? Og hvordan kan vi måle om innvandrere er integrert eller ikke? Når myndighetene skal måle flyktningers integrasjon, er suksesskriteriet hvor mange av flyktingene som kommer i jobb eller utdanning etter endt introduksjonsprogram. Det er gode argumenter for å fokusere på jobb og utdanning når vi snakker om integrering. Det er gjennom arbeid at folk får egen inntekt og blir økonomisk sjølhjulpne. Utdanning kvalifiserer innvandrere til jobb i Norge. Mange vil likevel hevde at integrering må innebære noe mer enn bare det å være i jobb og være økonomisk selvstendig. Mange vil hevde at integrering også bør omfatte andre forhold som for eksempel kulturelle og sosiale forhold.

Ifølge den franske sosiologen Bourdieu disponerer enkeltmennesket over ulike kapitalformer (Bourdieu, 2011). Disse kapitalformene gir individet adgang til forskjellige samfunnsarenaer. Begrepet kapital er vi vant til å forbinde med penger og materielle verdier. Bourdieu var opptatt av maktrelasjoner i samfunnet og utvidet kapitalbegrepet med det han kalte sosial og kulturell kapital. Mens økonomisk kapital gjerne knytter seg til folks inntekt og eiendom, knyttes begrepet sosial kapital seg til alle nettverk man tilhører, slik som familie, venner, skole og frivillige organisasjoner. Kulturell kapital handler om å mestre den dominerende kulturens koder sånn som språk, verdier og lokale "koder". I denne rapporten kan denne inndelingen fungere som et analytisk rammeverk. I hvilken grad innehar innvandrere i Haram økonomisk, sosial og kulturell kapital? For å besvare dette spørsmålet vil vi sammenligne befolkningen som har bodd hele livet i Haram med gruppen av norske innflyttere/tilbakevendere og innvandrere som har kommet dit

som arbeidsinnvandrere eller en annen innvandringsgrunn. Befolkningen som har bodd i Haram fungerer dermed som referansekategori, og integrasjonen av de andre gruppene (innflyttere/tilbakevendere, arbeidsinnvandrere og andre innvandrere) vil måles opp mot denne gruppen.

3.1 Økonomisk integrasjon

Et mål på om innvandrere og innflyttere er økonomisk integrert, er om de deltar i arbeidsmarkedet, eier bolig og har like gode levekår som resten av befolkningen. For å måle gapet mellom majoritet og minoritet har vi sett på differanse i sysselsetting, andel som eier bolig og andel som rapporterer at de hyppig har problemer med å betale mat, bolig og barns aktiviteter. Figur 3.1 viser arbeidsinnvandrere har 31 prosentpoeng høyere yrkesdeltakelse enn lokalbefolkningen i Haram, mens andre innvandrere i Haram har 6 prosentpoeng lavere deltakelse i arbeidslivet. For norske innflyttere til Haram er sysselsettingen 6 prosentpoeng høyere enn blant bofaste fra Haram.

Figur 3.1 *Økonomisk integrasjon i Haram*

Noe av forklaringen på at arbeidsinnvandrere har mye høyere yrkesdeltakelse enn de andre gruppene, er at de har kommet for å jobbe og alle er i arbeidsdyktig alder. Blant de andre innvandrerne finner vi en stor andel flyktninger, men også medfølgende familieinnvandrere hvor mange er kvinner. Innvandrerkvinner i Haram har lavere sysselsetting enn innvandrer menn. Minst er kjønnsforskjellen blant arbeidsinnvandrere. Her er henholdsvis 91 og 86 prosent i jobb. Blant innvandrere som har flukt som innvandringsgrunn er gapet mellom kvinner og menn om lag 20 prosentpoeng, med henholdsvis 52 prosent menn og 31 prosent kvinner i jobb.

Figur 3.1 viser at innvandrere i langt mindre grad enn personer med norsk bakgrunn eier sin egen bolig. For arbeidsinnvandrere er gapet på hele 45 prosentpoeng, mens den for andre innvandrere er på 20 prosentpoeng. For innflytterne med norsk bakgrunn er andelen som eier egen bolig litt høyere enn blant dem som har bodd hele livet i Haram. En forklaring på disse store forskjellene er at eierandelen i Haram generelt er svært høy. Blant de med norsk

bakgrunn er det om lag 9 av 10 som eier boligen sin. Blant arbeidsinnvandrere eier om lag 4 av 10 sin egen bolig. En av årsakene til denne forskjellen kan være at arbeidsinnvandrere gjennomgående har mye kortere botid (gjennomsnitt 5 års botid) i kommunen enn f.eks. flyktninger og familieinnvandrere. Som har i underkant av 10 års botid i gjennomsnitt.

Figur 3.1 viser også at en større andel av arbeidsinnvandrere og andre innvandrere rapporterer om at de har problemer med løpende utgifter til mat, bolig og barns aktiviteter enn blant majoritetsbefolkningen. For innflytter og tilbakevender er det en ubetydelig differanse (2 prosentpoeng).

Analysen viser med andre ord at innvandrere, utenom arbeidsinnvandrere, skårer dårligere på alle økonomiske indikatorer enn lokalbefolkningen som er bofaste eller innflyttere. For arbeidsinnvandrere er deltakelsen i arbeidslivet langt høyere sammenlignet med alle andre grupper. Til tross for høy arbeidsdeltakelse skårer disse likevel lavere enn majoritetsbefolkningen på andre økonomiske indikatorer.

3.2 Sosial integrasjon

Ved siden av å være integrert i arbeids- og boligmarkedet, er det viktig for folk å oppleve tilknytning, tillit og deltakelse på arenaer utenfor arbeidsplassen. For å analysere innflyttere og innvandreres sosiale integrasjon i Haram har vi laget tre indikatorer. Den første indikatoren handler om *tilknytning* til lokalsamfunnet, den andre om *tillit* til folk flest og den tredje om *deltakelse* i organisasjoner. Når det gjelder tilknytning, har vi sammenlignet andelen innvandrere og folk uten innvandrerbakgrunn bosatt i Haram som oppgir at de har sterk tilknytning til stedet. Tilliten mellom folk blir gjerne regnet som det ”sosiale limet” i lokalsamfunnet, men også som en viktig forutsetning for en velfungerende velferdsstat. Det at folk stoler på hverandre, gjør at de gjerne er mer positive til å finne løsninger i fellesskap. I denne rapporten analyserer vi differansen mellom innvandrere og folk uten innvandrerbakgrunn som oppgir at de har høy tillit til andre folk.

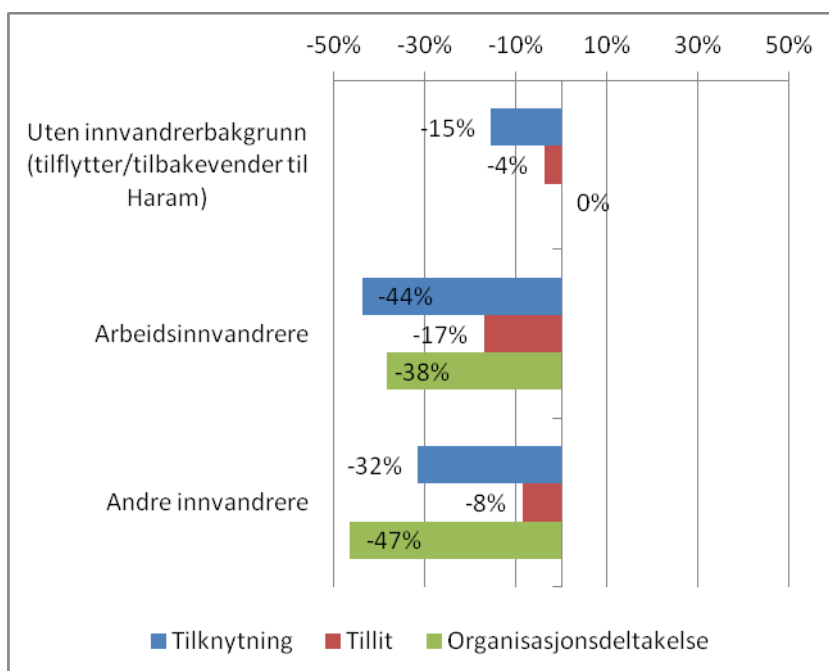
Den amerikanske statsviteren Robert Putnam skiller mellom to ulike typer sosial kapital, *bridging capital* og *bonding capital* (Putnam, 2000) På norsk kan dette oversettes med brobyggende og

sammenbindende sosial kapital. Sammenbindene kapital handler om organisering i homogene grupper, mens brobyggende sosial kapital handler om organisering mellom heterogene grupper. En innvandrersorganisasjon for polske arbeidsinnvandrere vil være et eksempel på en sammenbindende organisasjon, mens et sangkor kan være et eksempel på en organisasjon som bygger bro mellom medlemmene. Ifølge Putnam er begge typer sosial kapital viktig (Putnam, 2000). Den sammenbindende organiseringen styrker medlemmene, mens den brobyggende ifølge Putnam er viktigst for samfunnet og myndighetene. I denne rapporten analyserer vi deltakelse i organisasjoner (både brobyggende og sammenbindene).

Figur 3.2 viser at det er langt færre innvandrere, både arbeidsinnvandrere og andre, som opplever å være sterkt tilknyttet lokalsamfunnet (Brattvåg/ Haram). Blant innflyttere og tilbakevendere med norsk bakgrunn er det 15 prosent færre enn blant de bofaste som føler sterk tilknytning til bygda de bor i, og blant arbeidsinnvandrere og andre innvandrere er differansen til de bofaste henholdsvis 44 og 32 prosentpoeng. Arbeidsinnvandrere er dermed den gruppen som føler seg minst tilknyttet Haram, etterfulgt av andre innvandrere og innflyttere.

Også når vi analyserer tillit (jf. Figur 3.2), finner vi at det er blant de bofaste som har bodd i Haram hele livet at tilliten til andre folk er høyest. Blant innflyttere er tillitsnivået omtrent like høyt (- 4 prosentpoeng), mens arbeidsinnvandrere uttrykker lavere tillit til folk flest (- 17 prosentpoeng). Andre innvandrere plasserer seg i en mellomposisjon med en differanse på 8 prosentpoeng til de bofaste.

Figur 3.2 Sosial integrasjon i Haram

I intervjuundersøkelsen ble utvalget spurt om de er med i idrettslag, menighet/religiøs forening, fagforening eller annen lokal organisasjon. Utvalget av innvandrere ble også spurt om de var med i en innvandrerorganisasjon. Blant majoritetsbefolkningen var nesten alle med i en eller annen organisasjon, og det var ingen forskjell i organisasjonsdeltakelse mellom tilflyttere og de bofaste med norsk bakgrunn. Blant arbeidsinnvandrere var andelen som var med i en organisasjon 38 prosentpoeng lavere, mens differansen i andel som var med i en organisasjon var hele 47 prosentpoeng blant andre innvandrere.

Analysen viser at tilknytningen til lokalsamfunnet er lavere blant innflyttere og innvandrere i Haram enn blant bofaste. Blant innvandrere, og spesielt arbeidsinnvandrere, er tilliten til folk flest lavere enn blant de uten innvandrerbakgrunn. Innvandrere er i mye mindre grad en del av det lokale organisasjonslivet enn det majoritetsbefolkningen er.

3.3 Kulturell integrasjon

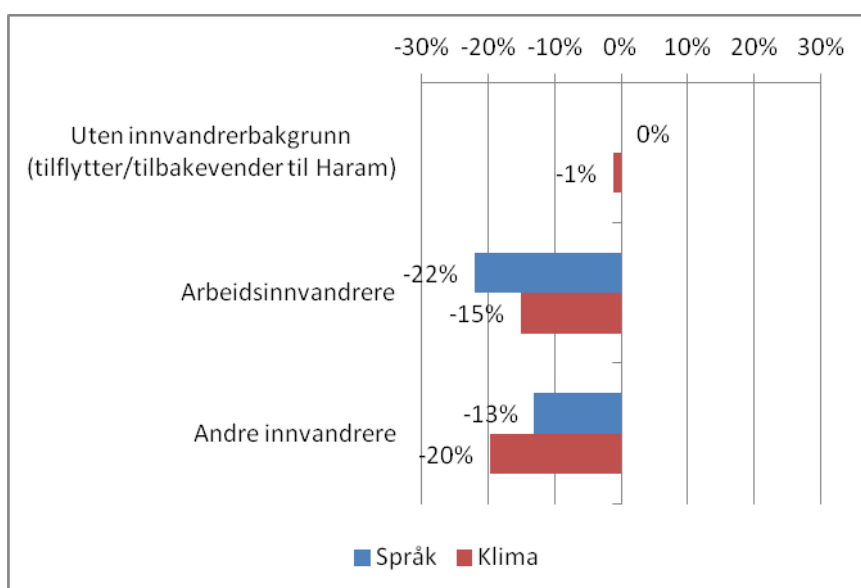
I 1964 skrev den amerikanske sosiologen Milton Gordon boka ”*Assimilation in American Life. The role of race, religion, and national origins*” hvor hans teori var at innvandrere i det amerikanske samfunnet over tid ville tilpasse seg (assimileres med) majoritetsbefolkningen på ”alle områder” (Gordon, 1964). Ikke bare ville forskjeller i utdanning og yrkesdeltakelse forsvinne, men også når det gjaldt kultur og religion, ville minoritetene tilpasse seg majoritetens skikker og tro. Siden 1960-tallet har assimileringsteorien fått mye kritikk for å være etnosentrisk og ensidig opptatt av at tilpasningen er ensidig fra etniske minoriteter mens ”mainstream-samfunnet” ikke påvirkes av at samfunnet blir mer mangfoldig. Det mest kontroversielle med assimileringsteori er ikke at innvandrere skal ha mulighet å delta i arbeidslivet og i utdanning på linje med alle andre i samfunnet. Mer kontroversielt er det at innvandrere forventes å tilpasse seg storsamfunnets kultur og religion. Mange vil hevde at ens religiøsitet, skikk og bruk og hvem man gifter seg med er en privatsak og ikke noe som myndighetene trenger å blande seg med.

Det er ikke så kontroversielt å hevde at innvandrere bør delta i arbeidslivet som alle andre, eller at det er ønskelig at de deltar i lokale organisasjoner og foreninger. Det er mer kontroversielt å hevde at innvandrere bør bli like sekulære som nordmenn flest, eller at de skal ha de samme bordskikkene som oss. Problemet med å måle kulturell integrasjon kan dermed sammenfattes med at det kan være vanskelig å måle, og når vi måler det, kan det være vanskelig å tolke det som å være et uttrykk for noe normativt godt eller dårlig. I denne rapporten vil vi forsøke å måle kulturell integrasjon på to områder som vi oppfatter å være relativt ukontroversielle. For det første at norsk språk er nøkkelen til å bli en del av samfunnet, og for det andre at været er det lite å gjøre med, men at det likevel er mye av det på vestlandet. I hvilken grad innvandrere tilpasser seg vær, vind og lange mørke vintre kan være et mål på om de tilegner seg lokalsamfunnets holdninger.

Figur 3.3 viser andelen innvandrere som oppgir at de behersker norsk dårlig eller svært dårlig når de snakker med en nordmann på gata eller i butikken. Den viser at utfordringen med språk synes å være størst blant arbeidsinnvandrere. Her rapporterer 22 prosent at de snakker dårlig/svært dårlig norsk. For andre innvandrere er

andelen lavere med 13 prosent. Det er med andre ord en stor gruppe av innvandrere, og spesielt arbeidsinnvandrere som snakker svært dårlig norsk. Siden nesten alle arbeidsinnvandrere er i jobb og nesten hver fjerde av dem snakker svært dårlig norsk, betyr dette at språk ikke er en forutsetning for å få seg en jobb. Det at mange arbeidsinnvandrere har dårlige norskkunnskaper, kan imidlertid være med å forklare hvorfor de i mindre grad opplever tilknytning til Haram. Det er vanskeligere å bli en del av lokalsamfunnet.

Figur 3.3 *Kulturell integrasjon i Haram*

I spørreundersøkelsen ble alle de intervjuede spurt om de oppfattet klima (nedbør, mørke og kulde) som et problem med å bo i Haram. Blant de bofaste fra Haram med norsk bakgrunn var det om lag 20 prosent som sa seg enige i påstanden om at klima er et problem med å bo i kommunen. Å klage på været er med andre ord ikke noe som bare kjennetegner innflyttere og utlendinger. For innflyttere og tilbakevendere med norsk bakgrunn var andelen nesten identisk (-1%). Blant innvandrerne er det betydelig flere som har problemer med å bli klimatilpasset i Haram. Blant arbeidsinnvandrere og andre innvandrere er andelen som sliter

med klima langt større (henholdsvis 15 og 20 prosentpoengs differanse).

3.4 Oppsummering integrering i Haram

Analysen viser at arbeidsinnvandrere har betydelig høyere deltakelse i det lokale arbeidsmarkedet enn befolkningen ellers. For innvandrere som har kommet som flyktninger eller familieinnvandrere, er sysselsettingen lavere for både arbeidsinnvandrere og andre med norsk bakgrunn. Langt færre innvandrere eier sin egen bolig, og det er flere som oppgir at de har dårlige levekår enn det vi finner i majoritetsbefolkningen. Innvandrere har lavere tilknytning til Haram og deltar i mye mindre grad i organisasjoner og organiserte aktiviteter. Når det gjelder norskkunnskaper, oppgir om lag hver fjerde arbeidsinnvandrer at disse er dårlige eller svært dårlige.

4 Trivsel og holdning til innvandrere

Vi har i de foregående kapitlene analysert innflyttere og innvandreres motiver for å flytte til Haram og eventuelt hva som kan bidra til å forklare hvorfor de eventuelt ønsker å flytte fra kommunen. Vi har også analysert innflyttere og innvandreres integrasjon i arbeidsmarked, boligmarked og i frivillige organisasjoner. Et mer overordnet spørsmål, men også viktig for at bosettingen og integreringen av innvandrere (og innflyttere) i Haram skal lykkes er hvilke holdninger folk har til innvandrere og innvandring. Dersom holdningene er negative, er det grunn til å tro at innvandrere føler seg mindre velkomne og at de trives dårligere med å bo i kommunen.

4.1 Holdning til innvandring og innvandrere

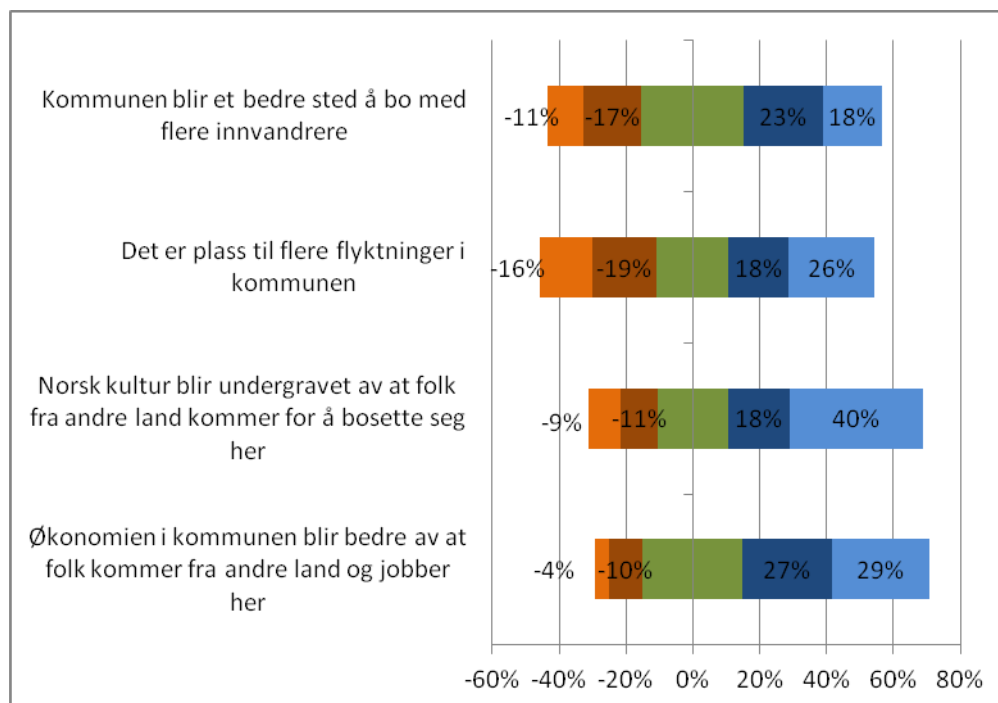
For å måle folks holdninger til ulike sider av innvandring og innvandrere har vi stilt folk i Haram uten innvandrerbakgrunn ovenfor fire ulike påstander. De fire påstandene er:

1. Kommunen blir et bedre sted å bo med flere innvandrere
2. Det er plass til flere flyktninger i kommunen
3. Norsk kultur blir undergravet av at folk fra andre land kommer for å bosette seg her
4. Økonomien i kommunen blir bedre av at folk kommer fra andre land og jobber her

Tre av påstandene er stilt på en positiv måte ved at innvandring knyttes til noe positivt, mens påstand nr. 3 innebærer at innvandring har en negativ effekt ved at den undergraver norsk kultur. I Figur 4.1 har vi fordelt svarene fra svært negativ (lys oransje), og negativ (oransje), nøytrale svar (grønn) og positive og

svært positive svar i henholdsvis blått og lyseblått. Figur 4.1 viser at folk i Haram uten innvandrerbakgrunn er mest positive til hvordan innvandrere bidrar økonomisk til kommunen. Bare 15 prosent av dem som er spurt sier at de er uenig/veldig uenig i at økonomien i kommunen blir bedre av at folk kommer fra andre land og jobber. Til sammenligning er det 20 prosent (henholdsvis 9 og 11 prosent) som mener at innvandrere undergraver norsk kultur, mens hele 58 prosent (18 og 40 prosent) er helt uenig i denne påstanden. De resterende 22 prosent inntar en nøytral midtposisjon hvor de ikke er verken for eller i mot flere flyktninger.

Figur 4.1 *Holdning til ulike påstander om innvandring, fra svært negativ, negativ, nøytral, positiv, svært positiv*

Påstanden om det er plass til flere flyktninger i kommunen, er den som gir størst spredning i svarene fra befolkningen. Hele 35 prosent av utvalget er negativ til at Haram skal bosette flere flyktninger, mens 44 prosent (henholdsvis 18 og 26 prosent) er positive til å få flere flyktninger til kommunen. På spørsmål om kommunen blir et

bedre sted å bo med flere innvandrere er også svarene spredt. Hele 30 prosent inntar et mellomstandpunkt og er verken enig eller uenig i denne påstanden. En tilsvarende stor gruppe (28 prosent) er uenige at flere innvandrere gjør Haram til et bedre sted å bo. Den største andelen (til sammen 41 prosent) svarer at de er enig eller veldig enig i at flere innvandrere gjør Haram til en bedre kommune å bo i. Når vi sammenligner holdningene til innvandring finner vi ingen forskjell mellom kvinner og menn. Blant menn er det dem med høyest utdanning som er mest positive til innvandring. Blant kvinner er ikke utdanningsnivå en viktig faktor for å forstå forskjeller i holdning til innvandrere.

4.2 Trivsel i Haram

Er folk i Haram fornøyd med jobbmulighetene, nabolaget, boligen de bor i og livet generelt? I NIBRs undersøkelse ble alle stilt spørsmål om disse fire temaene, og ble bedt om å rangere dem fra 1 -5 hvor 1 er svært misfornøyd og 5 er svært fornøyd.

Analysen (jf. Tabell 4.1) viser at alle gruppene i gjennomsnitt er svært fornøyde med boligsituasjonen, nabolaget, jobbmulighetene og livet generelt. På alle spørsmålene var gjennomsnittskåren høy, mellom 4 og 5, med unntak av innvandreres tilfredshet med jobbmulighetene hvor gjennomsnittskåren var 3,66.

Tabell 4.1 *Hvor fornøyd er du med...? (skala fra 1-5). Gjennomsnittskår.*

	Livet generelt	Boligen du bor i	Nabolaget	Jobbmulighetene
Uten innvandrerbakgrunn fra Haram	4,43	4,51	4,49	4,38
Tilflytter/tilbakevender til Haram	4,52	4,58	4,53	4,56
Arbeidsinnvandrere	4,35	4,12	4,19	4,03
Andre innvandrere	4,24	4,40	4,18	3,66

Generelt skårer innflyttere og andre norske uten innvandrerbakgrunn høyest på alle indikatorene. For innvandrerne er det gjennomsnittskåren noe lavere på alle indikatorene, men differansen er liten.

4.3 Oppsummering integrering og trivsel

Generelt er folks holdning til innvandring og innvandrere i Haram positive. Dette må tolkes i lys av den høye arbeidsinnvandringen de senere år og den høye deltakelsen denne gruppa har i det lokale arbeidsmarkedet. Holdningen til økt flyktninginnvandring er ganske delt. Omlag en tredjedel av befolkningen er sterkt mot, en tredjedel er positiv, mens den siste tredjedelen forholder seg nøytral til økt flyktninginnvandring.

Både innvandrere og andre som bor i Haram er jevnt over veldig tilfreds med nabolaget, boligen sin, jobbmulighetene og livet generelt.

Litteratur

- Bourdieu, P. (2011): "The forms of capital." i Szeman, I. og Kaposy, T. (red.) *Cultural theory: An anthology*, 81-93. Malden, Massachusetts: Wiley-Blackwell
- Gordon, M. (1964): *Assimilation into American Life*. New York: Oxford University Press.
- Putnam, R. D. (2000): *Bowling alone : the collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.
- Sørlic, K., M.Aure og B. Landset (2012): *Hvorfor flytte? Hvorfor bli boende? Bo- og flyttemotiver de første årene på 2000-tallet*. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning. (NIBR-rapport 2012:22).

Vedlegg

Deskriptiv statistikk

		Uten innvandrer- bakgrunn (n=200)	Innvandrere (n=216)
Kjønn	Mann	51%	48%
	Kvinne	49%	52%
Alder	Under 30 år	13 %	17 %
	30-44 år	19 %	48 %
	45-59 år	32 %	24 %
	60 år og eldre	37 %	12 %
Utdanning	Grunnskole	7 %	17 %
	Videregående	44 %	34 %
	Universitet/Høyskole	41 %	46 %
	Annet	9 %	4 %
I jobb		68 %	70 %
Dårlige levekår		1 %	12 %

Familiesituasjon	Jeg bor alene	18 %	12 %
	Jeg bor sammen med ektefelle/partner/samboer og barn	31 %	55 %
	Jeg bor sammen med ektefelle/partner/samboer	42 %	22 %
	Jeg bor alene med barn	5 %	3 %
	Jeg bor sammen med foreldrene mine	5 %	4 %
	Jeg bor sammen med andre slektninger	1 %	1 %
	Jeg deler bolig med andre (f.eks. venner, kolleger,	0 %	2 %
	Dårlig i norsk		16 %

*Innenlandske nettoinnflytting til Haram etter innvandringskategori.
2008-2014*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt 08-14
I alt	-68	-78	1	-13	-67	-53	-19	-297
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	2	9	7	2	6	-46	17	-3
Øvrige befolkning	-70	-87	-6	-15	-73	-7	-36	-294